

Egy üzem, ahol mindenki olvassa a Szabad Népet

A gázgyár munkásai elmondják, mit tanultak a párt központi lapjából

Október 1-én indul meg országosan a Szabad Nép-egítődő, amelynek indokait és főbb szempontjait Révai elvtárs már kifejtette. Százerek kanyarogtak a vezércikkében. Szegeden igen sok tennivaló van ezen a téren. De már akadnak követendő példák. Ilyen például a gázgyár munkássága.

Az étel mellett: Szabad Nép

Ebédidő a gázgyárban. A munkások szótlanul kanalazzák a levest, mindegyikük tányérja előtt a Szabad Nép aznap példányát. Pávó Lajos elvtárs, gépész szinte habzsolja a betűket, sajnálom torkán akad a falat.

— Mindennap elejétől végéig kedvesem — mondja, — nincs benne egy sor sem, amely ne érdekelné a munkásombert. Ide az üzembe kapjuk, első szabad percben átutalom, de marad belőle mindig esztendő is.

— En kedvelem úgy gondolom — szólal meg mellette a fővezér, Pávó Ferenc, — hogy még a helyi pártlapot is olvasom. Ugy gondolom, ebből is sokat tudok, hiszen én is dolgozok szegedi vonatkozású érdeklődéssel. Azután egyszer kerembe került a Szabad Nép. Beláttam, hogy ez szemben a szegedi lapmal nem budapesti lap, hanem országos, tehát nemcsak a pesti, hanem minden magyar munkásnak olvasnia kell.

Tanuljatok elvtársak!

Ismét öccse veszi át a szót. — Mondtam neked mindig, hogy a Délmagyarország, amely szegedi eseményekkel is foglalkozik, nem adhat annyi helyet az országos jelentőségű párt-kezdéseknek. Ezért kell mind a két lapot járattatni. A Szabad Nép nem annyira hírközlő, mint a pártközpont szövevénye. Olyan ez, mint katonák a naplójában, mindenkinek mindenről meg kell hallgatnia, különben nem tudja aznap feladatát teljesíteni.

Megérkezik Belovai Antal is a vasesztendő műhelyből. Az egész üzemrész példányait hozza magával és kiosztja a munkások között.

— Tanuljatok, elvtársak! — mondja és maga is kezébe vesz egy lapot. A Szabad Népből mindennap újat és újat tanulunk, amit tudunk is kell, ha nem akarjuk, hogy félrevezessek bennünket és helyt akarunk állni, mint osztályunknak és életpártjának, a pártunk hátsó képviselői.

Megtanultam: mi az életpárt

— Életpártot mondtam — teszi hozzá mosolyogva. — Tudjátok, elvtársak, hogy nemrég még nem is láttam tisztán ebben a kérdésben? Amikor megjelent a Politikai Bizottság határozata, csak néztem a betűket, de nem igen értettem, mi a jelentősége. Azután elolvastam Révai elvtársnak ezzel kapcsolatos vezércikkét. Egyre világosabban megértettem, mi az az életpárt, miért van rá szükség, honnan felelősséget veszély pártunknak ezt a jellegét. Megtanultam részen lenni és megtanultam harcolni a veszély ellen, leleplezni a pártban megbúvó karrieristá-

kat. A Szabad Nép tehát nemcsak azért tanít, hogy tudjunk, de azért is, hogy cselekedni tudjunk.

A munkaverseny irányítója

A munkaversenyre terelődik a szó. Itt nyomban közbeszól Varga János III. elvtárs, a gyári munkaverseny propagandavezetője, egyébként irodai segédmunkás.

— Az országos munkaverseny híreit, eredményeit honnan máshonnan tudnók meg, ha nem a Szabad Népből? A szegedi munkást az is érdekli, hogyan termel a gyári vagy iskolai. Ez a lap állandóan figyel, bírálja, irányítja a munkaversenyeket. Szakcikkkel fontos szempontokat közölnek, hasznos példákkal, így az önköltség, a selejt csökkentésére vonatkozólag. A Szabad Nép tudatosította a munkásságban azt is, hogy milyen szükséges a nehézipar fejlesztése.

Kritika, önkritika

Korékpáron érkezik meg Ta-

kács István elvtárs, villanyszerelő.

— Még valami fontosra megtanít a Szabad Nép — siet bekapcsolódni a beszélgetésbe. — Kritikára és önkritikára. A nap mint nap megjelenő észszerű, építő bírálatok, a pártszervezetek, üzemek, tömegszervezetek önkritikái, amelyekben őszintén feltárják a hibákat, kiemelik azok okait és módot keresnek kiküszöbölésükre: így tanuljuk meg mi is, hogy a mások és a magunk munkáját kritikai szemmel nézzük, állandóan harcoljunk gyengeségeink, hibáink ellen mind szakmailag, mind politikailag, de úgy is mint magánemberek. Ezzel használunk a pártnak, a termelésnek, emberiségünknek és az egész országnak is.

Igy gondolkodnak egy üzem munkásai, ahol megértették a Szabad Nép olvasásának jelentőségét. A példa megvan és bizonyára rövid időn belül nem lesz egy szegedi dolgozó sem, akinek ne lenne mindennapi kenyere a párt központi lapja.

Az őszi termelési versenyben kitűnt földművesszövetkezeteket nagy összeggel jutalmazták

Budapest, szeptember 27. A MOSZK felhívja a földművesszövetkezeteket, hogy indítsanak versenyt tagjaik között a következő szempontok figyelembevételével: minél több szövetkezeti tag szántson állami mezőgazdasági géppálmás és szövetkezeti traktorok segítségével, minél több szövetkezeti tag tisztítsa meg vetőmagját az állami géppálmás és a szövetkezeti szelektorok segítségével, a

szövetkezeti tagok a műtrágyát a szövetkezet útján szerezzék be. A szerződéses termelésre kijelölt 800 község földművesszövetkezete versenyezzen abban, hogy minél több dolgozó parasztot szervezzon be a szerződéses termelésbe. Az őszi termelési versenyben kitűnt földművesszövetkezetek tagjait a kormány nagy összeggel, illetve természetbeni jutattal jutalmazza.

A szovjet film győz — az amerikai film bukik

M. Kalatozov, a Szovjetunió helyettes filmügyi minisztere rendkívül érdekes cikket írt arról, miképpen fogadják külföldön a szovjet filmeket.

— A szovjet filmnek — írja Kalatozov — a cannesi, velencei és locarno-i versenyen alkalma volt megmérkőzni a tőkés országok filmjeivel. A hollywoodi filmekkel óriási reklámmot csináltak az amerikai filmeknek. Megmozgatták Európa és Amerika összes reakciós újságjait, filmszilagjaik vendégszereplésével fogadásokat és banketteket rendeztek 2000 film közül választották ki azokat, amelyek szerintük a legjobbak. Mégis semmi sem menthetette meg őket a bukástól. A szovjet film győzött. A versenyek feltárták az új haladó, demokratikus filmművészet helyzetét. Ez a szovjet film közvetlen hatására született meg. A szovjet filmek sikerét még a reakciós lapok is kénytelenek voltak elismerni. A méltányos hang azonban hamar megváltozott. A változás oka az angol és amerikai

imperialisták, szovjetbarátoknak éppen nem mondható politikája. A reakciós sajtó minden eszközzel megkísérelte elfordítani a népek rokonszenvét a Szovjetuniótól. Azonban rosszakaratú beállítások nem elégségesek ahhoz, hogy az egészséges, józan értelem ellen küzdjenek. Egész Európa a szovjet filmek hatása alatt áll és még Eric Jollington amerikai filmkritikus is, aki a közelmúltban Prágában megnézte a Sibiriai föld regénye című filmet, így nyilatkozott: „Ha az oroszoknak sikerül komoly mennyiséget termelniük az ilyen színés filmekben, ez a minőség reális veszélyt jelent a hollywoodi filmekre nézve.”

A szegedi közönség a szovjet filmek hetének ünnepén saját szemével győződhet meg a legmagasabb művészi fokon álló szovjet film gyártásáról.

Retikülök, bórindák, bórdisznó-áruk Szegszárdy bórindáitól. Harász-utca 3.

Olyanok számára, akik nem figyelték kellő elmélyedéssel az ifjúsági élet alakulását, meglepéssel hatott, az MDP politikai bizottságának határozata a NÉKOSZ helyzetéről, majd Révai elvtárs beszéde a NÉKOSZ kommunista aktivizálásának érdekében. Mindkettőnek azonban szükségszerűen be kellett következnie és megnyugtató az a tudat, hogy a NÉKOSZ vezetői tulajdonképpen gyakorlatilag elfogadták a figyelmeztetést és ellendültek a helyes úton. Most válik csak igazán lehetősége annak, hogy betöltsék azt a hivatást, amelyet a Magyar Kommunista Párt nyomban az induláskor kitűzött a népi kollégisták elé: „Kövessetek a magyar ifjúságért vívott harcban!”

Nálunk ugyanis nehéz körülmények között indult meg a mozgalom és hosszú időn keresztül csak a munkásosztály és a dolgozó parasztság támogatását élvezte. Sokan egyenesen ellenségesen szemlélték az induló fiatal mozgalmat, így a jobboldali szociáldemokraták és a kisgazdapárt egyes körében is. Ez azután bizonyos elzárkózottságot eredményezett a kollégisták részéről, mintegy politikai antitoxint váltott ki belőlük. A baj ott kezdődött azonban, amikor ebből a merev magatartásból később sem engedtek, holott a politikai veszélyeztetettség már megszűnt és a helyzet alakulásával elzárkózásra már nem lett volna szükség. A kollégisták maguk is, ha részt is vettek pártmozgalomban leggyakrabban nem egyénenként vettek részt a munkában, hanem valóságosan a kollégium egy-egy darabját, egy-egy közösséget igyekeztek oda átvinni. Tulajdonképpen megmaradtak tehát a szűk kollégiumi körben. Ebből fejlődött ki Szegeden is a NÉKOSZ öntudat: tultengése és így a munkás és parasztiifjúság szervezkedését, mozgalmait tulajdonképpen felülről nézett kritikával fogadták, segítő támogatás helyett. Ez alól csak egyes alkalmi esetek a kivételek, amikor inkább a parasztiifjúság vidéki szervezeteinek nyújtottak segítséget, különösen a Mőricz-kollégium tagjai. Szegedi viszonylatban éppen a munkásifjúság problémáit ismerték meg legkézzelvezőbb a népi kollégiumok diákjai.

Lenéző magatartást tanusítottak általában az egyetemi és középiskolások diákmozgalmakkal kapcsolatban is. Ezen a téren viszont az Apáthy kollégium mutatott fel viszonylag jobb eredményt a többiekkel szemben. Magához az egyetemi és középiskolások tanulmányokhoz való viszonyuk is ilyen — kissé lenéző volt. Legtöbbször úgy tartották, hogy többet tudnak tanulni, ha a kollégiumok nevelési programjába kapcsolódnak bele rendszeresen, mintha az előadásokra járnak. Így adódtak azután az óramulasztások és előfordult, hogy több éves egyetemi tanulmányt otthagytak, könnyebben elvégezhető karra iratkoztak át.

A szociális összetétel nem volt egységes Szegeden sem. A középiskolások kollégiumokban 50-60 százalékban voltak a paraszti gyermekei, a többi inkább értelmiségi és kispolgári volt. Még a „legproletárabb” jellegű kollégiumban is: a Mőricz Zsigmond-ban csak 20 százalék volt

munkás származása. A városi munkásszülők gyermekeivel való felírás tehát sehol nem történt meg.

Megállapíthatjuk, hogy a szegedi népi kollégiumok vezetőinek is, sokat kell helyrehozniuk. A vezetőik azonban valamennyien helyesléssel hallgattak végig Révai elvtárs építő kritikáját. Nem szabad azonban arról sem megfeledkeznünk, amit Révai elvtárs beszéde végén mondott, hogy „a NÉKOSZ-ban természetesen több volt a jó, mint a rossz.” Ez a megállapítás igen biztató, annál is inkább, mert az idei munka már az új szellemben indult meg. Nagy ütemben megkezdődött Szegeden a kollégisták ideológiai képzése. Megkezdődtek a „fejlagító” előadások minden kollégiumban, amelyek felszámolják a népi romantikus-ideológiát, megismertetik a diákokat a parasztkérdéssel és a szövetkezeti mozgalom problémáival. Ezek az előadások nem különülnek el a MEFESZ-ben és a pártszervezetekben folyó előadásoktól, hanem azok elmélyítését szolgálják és a kollégistákat szemínárium vezetőire teszik alkalmassá.

A középiskolások kollégiumok bekapcsolódása a Diákszövetség munkájába jóval intenzívebbé válik. A Diákszövetség városi vezetőségével együttműködve máris megtörtént a lefejlagított kollégisták bekapcsolása. Munkájuk alapos elvégzését a kollégium vezetősége és aktivája is ellenőrzi.

Az egyetemista kollégiumok tagjai hasonlóképpen nagy intenzitással kapcsolódnak bele a MEFESZ munkájába. Eddig ott inkább csak — látszólagos — politikai irányító szerepet játszottak. Ezentúl a mozgalom munkája is sokkal inkább a karhoz kapcsolódik és így a kollégisták is szakmai vezetőik, tanulóörök irányítói, és ezen keresztül valóban politikai irányítók is lesznek.

Kedvezően formálódik már a szociális összetétel is. Külön dolgozó szakkollégium alakult Szegeden: a Bem tábornok népi kollégium, amelyben a munkásszármazásúak 25 százalékot tesznek ki. Az orvostanhallgatók szakkollégiumában: az Apáthyban is javult a munkásság százalékszám, mert az orvoskarra jelentkező munkásfiatlokat ebbe a kollégiumba irányították.

Az üzemek felé fordul most a népi kollégiumok fiatalága. Ugyanakkor a parasztszármazású népi kollégisták a paraszti termelési rend új problémáival, a parasztság jövőjének új alakulásával ismerkednek meg és az új társadalmi életnek lesznek szószólói falujukban és más falvakban is.

A NÉKOSZ fiataljai tehát Szegeden is ráérnek a helyes útra, megerősödve indulnak neki az új tanévnek. Részt vállalnak ezentúl a demokratikus tömegszervezetek munkájában, kiépítik kapcsolataikat a munkás- és parasztiifjúság felé, a kommunista kollégisták pedig jó munkát folytatva a NÉKOSZ-on belül, képviselik és érvényesítik a párt irányvonalát. Biztosak vagyunk benne, hogy így valóban kialakul a munkásosztály gyermekeiből, a dolgozó kisparasztiok fiaiból, lányaiából az új magyar szellemi dolgozóréteg, amely a népből jött és a népet akarja szolgálni.